

організацій). Шкода може виражатися також в завданні збитків космічному об'єкту іншої держави або особам та майну на борту такого космічного об'єкта.

Питання відповідальності вирішуються на міждержавному рівні навіть у тому випадку, якщо шкода завдана фізичним та юридичним особам. Претензія про відшкодування збитку передається дипломатичними каналами, а в разі недосягнення врегулювання – до Комісії з розгляду претензій. Щодо особливості національного регулювання відповідальності за космічну діяльність, то можна сказати, що такі питання врегульовані законодавчими актами самої країни [4].

Питання відповідальності за шкоду, заподіяну об'єктами, запущеними в космічний простір, мають велике значення, тому що відповідна діяльність здатна вплинути на довкілля, призвести до втрат життя і власності та ін.

Література

1. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла: Договір, Міжнародний документ від 27.01.1967 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_480

2. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами: Конвенція, Міжнародний документ від 29.03.1972 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_126

3. Репецький В. М. Міжнародне публічне право: підруч. / В. М. Репецький. – 2-ге вид. – К.: Знання, 2012. – 437 с.

4. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: навч. посіб. / Т. Л. Сироїд. – Х.: ТОВ «Прометей-Прес», 2005. – 244 с.

УДК 347.85

Новицька Н. Б., к.ю.н., доцент,
Університет Державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ АВІАКОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Інформація стала рушійною силою розвитку суспільства. Сьогодні людство увійшло саме в інформаційну цивілізацію. Постіндустріальні країни по-іншому ставляться до інформації, розуміючи, що будь-яка дія обов'язково має інформаційні та правові наслідки. В інформаційному суспільстві найбільша кількість людей зайнята обробкою і створенням інформації. В такому суспільстві основним рушійним чинником являється

інформація. Уміння правильно її знаходити, аналізувати та використовувати – необхідна умова успішної роботи всіх членів інформаційного суспільства.

Сьогодні в Україні відбувається масштабне оновлення всіх сфер суспільного життя. Заявлений урядом країни курс на реформи передбачає модернізаційні процеси в економічній, соціальній політичній та інших сферах. Не оминають зазначені процеси і авіакосмічну галузь.

Взагалі тенденція реформування та модернізації присутня не тільки в Україні. До оновлення прагнуть і європейські країни. Сьогодні в усіх країнах застосовується доволі часто термін «модернізація», як в повсякденному житті, так і в науковому світі. Він включає комплексні, повноцінні, якісні зміни, які стосуються всіх складових суспільного життя: економічної, соціальної, правової, політичної, культурної.

Необхідно відзначити, що модернізація (від грец. *moderne* – новітній) – удосконалення, поліпшення, відновлення об'єкта, приведення його у відповідність із новими вимогами й нормами, технічними умовами, показниками якості [1].

Дослідники стверджують що, модернізація це об'єктивно існуючий, суспільно-історичний процес по зміцненню економіки, підвищенню культурного рівня населення, а також престижу країни. Відзначимо, що створення сучасної інфраструктури повинно йти паралельно з модернізацією суспільної свідомості, при цьому політична стабільність є гарантією гармонічного розвитку суспільства [1].

На нашу думку, модернізація будь-якої сфери суспільного життя, щоб досягти кінцевої мети, повинна здійснюватися комплексно, поєднуючи в собі як впровадження технічних та наукових досягнень, так і підвищення рівня підготовленості працівників. Більше того, ми вважаємо, що друга складова є більш важливою за першу. Адже на підготовку висококваліфікованого фахівця, здатного реалізовувати технічні та наукові досягнення, необхідні значні фінансові та часові затрати.

Так, важливим напрямком професійного росту працівників цивільної авіації у даному суспільстві є оволодіння основами інформаційної культури. Американський соціолог Д. Белл зазначає, що в постіндустріальному тобто інформаційному суспільстві формується нова еліта – еліта знаючих людей [2].

Дедалі більш очевидним стає те, що прогресивний розвиток сучасного суспільства залежить від загальноосвітньої та професійної підготовки, загальної культури, моральних якостей працівників, правових та етичних основ поведінки з основним суспільним надбанням - інформацією.

Як слушно зазначає І. М. Сопілко, сьогодні основний акцент робиться на культуру управління знаннями, ціннісний аспект формування нових інформаційних парадигм [3].

Відображенням формування нового етапу розвитку людства –

інформаційно-правового суспільства – суспільства, в якому відносини між його суб'єктами ґрунтуються на соціальному потенціалі (ресурсі) який формується на засадах діяльності людей з використанням послуг, що надаються за допомогою комп'ютерних інформаційних технологій та технологій електронного зв'язку (електронної телекомунікації) є інформаційно-правова культура. На нашу думку, інформаційно-правова культура це інструмент реалізації правовідносин між суб'єктами комунікативних процесів у всіх сферах діяльності, що базується на нормах права.

Успішне виконання завдань модернізації авіаційної галузі залежить також і від інформаційно-правової культури фахівців, що полягає у знанні системи права і законодавства, переконаності у необхідності їх додержання, умінні користуватися всією сукупністю правових засобів під час виконання службових обов'язків у межах компетенції, встановленої законом та іншими правовими актами. Інформаційно-правова культура фахівців убачається у критичному творчому осмисленні правових норм, законів, правових явищ з погляду їх гуманістичного, демократичного і морального змісту.

Неможливо уявити керівника, спеціаліста високого рівня, який не працює з комп'ютером, не використовує можливості інформаційних систем. Тому при підготовці спеціалістів для цивільної авіації всіх рівнів необхідно враховувати такий важливий аспект як інформаційна культура. А при навчанні співробітників на курсах перепідготовки, однією з обов'язкових дисциплін повинна стати «Інформаційно-правова культура».

Література

1. Модернизация экономики региона: социокультурные аспекты: монография / А. А. Шабунова, К. А. Гулин, М. А. Ласточкина, Т. С. Соловьева. – Вологда: ИСЭРТ РАН, 2012. – 158 с.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: Опыт социального прогнозирования / пер. с англ.; под ред. В. Л. Иноземцева. – М.: Academia, 1999.
3. Сопілко І. М. Сучасні інтерпретації інформаційно-правової культури як парадигмальні дороговкази державної інформаційної політики / І. М. Сопілко // Юридичний вісник. – 2014. – № 2. – С. 55-63.